

Szerkesztési iroda
Nagy-Beeskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Fleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

PÖLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Bajjer Lajos.

Nagybeeskerek, 1898.

XXVII. évfolyam. 169. szám.

Előfizetési tábla:

Egész évre ——— 12.
Félévre ——— 6.
Negyedévre ——— 3.
Egy hóra ——— 1.
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknak.

Megjelenik mindennap

vászár- és ünnepnapok kivételével.

Szerda július 27.

Válsághirek.

Nagybeeskerek, július 27.

Az osztrák hivatott és hivatlan közvélemény gróf Thun osztrák miniszterelnök sikertelen fáradozásával szemben, melyeket rendezett viszonyok helyreállítására fordított, a megoldatlan kérdések labirintusából nem talált más kivezető utat, mint hogy magyarországi kormányválságot koholt, melylyel aztán az egész kiegyezési keveredés egyszerre közmegelégedésre megoldatnék. A válsághirek foglalkoztak báró Bánffy Dezső miniszterelnök személyével, foglalkoztak az egész kabinet állásával, melynek proskribált tagjait név szerint is megnevezik és foglalkoztak magával a szabadelvű párttal, melyet a kabinetválság pártválságba sodorna.

E válsághirek tíres koholmányoknál nem egyebek, melyeknek eredete és célzata már abból a körülményből is kiviláglik, hogy a nemzeti párt elnöke, Horánszky Nándor Budapestre érkezését a legközelebbi napokra bejelentik, de kiviláglik gróf Apponyi Albert véletlen történet Budapesten léteinek célzatos értékesítéséből is; arról ugyanis, hogy a nemes gróf véletlenül megfordult a magyar fővárosban, néhány lap már azt tudta jelenteni, hogy gróf Apponyi budapesti útját a válsággal hozzák összeköttetésbe.

Hogy az inszinuáció mily gyorsan végez a legsúlyosabb fogalmakkal, kitetszik abból, hogy magyar kormányválságra nem létezik a legcsekélyebb ok, sőt ennek még látszata sem és hogy a züllött osztrák állapotokat az által aligha lehetne a helyes kerékvágásba zökkenteni, ha a helyzetet Magyarországon erőszakosan megrontanák. Ezzel ugyan sem gróf Thunnak, sem az osztrák parlamentnek nem lenne szolgálat téve, mert Magyarországon senki sem akad, aki kész lenne hazája nyugalma és rendezett viszonyait

az osztrák kormányzás szeszélyének, ügyetlenségének, vagy akár az osztrák nemzetiségi és nyelvkérdésnek feláldozni.

Gróf Thunnak egyszerűen nem sikerült a közgazdasági kiegyezés elfogadását, vagy csak tárgyalását is biztosítani az osztrák parlamentben, míg Magyarországon megvan a készség a kiegyezés parlamenti tárgyalására s annak az érvényben álló törvények keretében való keresztülvitelére. Talán ez a mindenesetre loyális és államférfias magatartás adjon okot kabinetválságra? Ennyire már csak mégsem mennek az osztrák politikusok esztelen aberrációi.

Mondják, hogy gróf Thun az osztrák alkotmány 14. §-a alapján akarja a kiegyezést oktrojálni és hogy báró Bánffy az így létrejött szerződést Magyarországon nem ratifikálhatja és nem is fogja. Nos hát egvelőre még szó sincs róla, hogy gróf Thun ehhez a kísérlethez folyamodnék, vagy hogy 6 Felsége megadta volna a szükséges felhatalmazást; mert ez a felhatalmazás és az osztrák kormánynak reája alapított akciója csak akkor jut hatna kivitelre, ha a szerződés elfogadása Magyarországon mostani szövezerinti szövegében biztosítva lenne, vagyis ha ez a szerződés Magyarországon le lenne tárgyalva és el lenne fogadva. Különben annak oktrojálása Ausztriában egyenlő lenne annak Magyarországon való oktrojálásával, mert egy betűt sem lehetne rajta változtatni s így a magyar parlamenti tárgyalások feleslegesek és nevet ségesek lennének.

Végül pedig az Ausztriában való oktrojálás is felesleges, mert ezen az ultima ratio-n kívül van még elég menedék az osztrák kormány részére, anélkül, hogy az osztrák alkotmányt felfüggeszteni, vagy a magyar viszonyokat megzavarni kelljen. Legfelsőbb udvari körökben nem is hajlandók a parlamenti kisebbségek üzeminek feláldozni a szilárdságot és fel-

tétlen megbízhatóságot, mely a magyar viszonyokban egyre világosabban nyilvánul és egy agyrém kedvéért megsemmisíteni az egyetlen szilárd pontot a monarchia zűrzavarában, az egyetlen archimedesi pontot, amely megbízható támaszképpen szolgálhat. A monarchia másik államának nagy válságában Magyarországnak a kötelességek nehezebbik részét kell teljesítenie és ez csak úgy sikerülhet neki, ha örendelkezési jogában nem támadják meg és nyugalmaiban nem háborgatják.

Es ezért nem keltették a szándékosan terjesztett válsághirek a legcsekélyebb nyugtalanságot sem, jámbor óhajtsái azok a békés fejlődés ellenségeinek, kiknek Magyarországon egy okos ember sem ül fel többé.

A Reichsrath berekesztése. A hivatalos Wiener Zeitung mai száma közli a Reichsrath 14. ülésének berekesztésére vonatkozó császári kéziratot. Ez ma a helyzet szignaturája Ausztriában. Késztelen, hogy ez az intézkedés szorosán összefügg Thun gróf isch-i útjával. Ott érlelődtek meg azok az elhatározások, melyektől Ausztria belső politikájának legközelebbi alakulatai függenek. Hogy mily irányban történik majd a kibontakozás, azt előre jóslani nem lehet, de a megírt békekisérletek után nyilvánvaló, hogy a mai képviselőházzal a Thun gróf kormánya nem tud mit cselekedni s aligha is fogja többé megkísérteni, hogy segítségét igénybe vegye.

A cár vendégei. Pétervári, július 27. A román király és trónörökös, a megállapított program szerint, holnap július 28-án délelőtt érkezik Péterhofba. — A vendégek másnap Szent-Pétervárra mennek, a hol meglátogatják a várban levő székesegyházat s megkoszorúzzák II. Sándor és III. Sándor sírját. Nagy Péter történelmi nevezetességű házikójának megtekintése után a király és a trónörökös a román követnél fog reggelizni, délután három órakor lesz a téli palotában a diplomáciai testület fogadása, azután a cári palota látóvalóit tekintik meg, majd visszatérnek Péterhofba, a hol disztribúció lesz. Július 30-án a király és a trónörökös megjelenik a csapataszemlén, a mely Krasnojarskban fog lefolyni Miklós cár jelenlétében. Este disztribúció lesz. Július 31-én este utaznak haza a cár vendégei.

A „TORONTÁL” tárczaja.

Mese.

— Egy aglegény naplójából. —

Asszonyok, lányok járnak-kelnek az utcán. Világos a ruhájuk, virágos a kedvük és rózsza pihég a keblükön.

Egyik-másik napernyővel jön, könnyű keztü van a kezén. Ott egy kurtarubás kis leány halad, feleipbeskájából kidagad a selyem hártyája. A felöltőjét úgy viszi utána egy-egy csupasz ajku gavallér, a kinek világos moll-nyakkendő van a nyakába kötve.

A szeme, az arca ragyog mindkettőnek...

A lánvirág pihéit hordja a szél, a lánvirágét, a mit férfihűségnek hívnak az asszonyok, meg a lányok. És selymes pókhálószerű foszlányok usznak a levegőben, amelyek csak fehérebbnek látszanak, hogy a nap sugarai megtörnek rajtuk.

A földből langyos párákat száll fölfele, az erősen megásott talaj párolgása az őszi verőfényben.

Az urak felöltő nélkül járnak s fehér, meg piros virágok nyílnak a gomblyukakban.

Itt-ott kibólintgat a kerítésen az akácfa lombja az utcára. Már nincs virág rajta, a levelei is fakók, rozsdások s hiába kacérkodik velük az őszi napsugár, hullnak, hullnak csöndes zörrenéssel.

De a világos ruhás, virágos kedvű asszonyok nem látják a hervadást, nem érzik, hogy a hideg őszi esőtől átáztott talaj langyos párákat lehúti az első hideg széláramlat.

A könnyű kabátos urak nem hisznek az

őszben, a keblükön remegő meglehási virág illata megosajlja őket, meg a napsugár, amelyiknek még van valami melege.

Láttalak ma az utcán Lotti, bár soha, soha se láttalak volna. Legalább tudtam volna hinni a kora őszben, amelynek hagyott még egy pár száll virágot a nyár és nem tudtam volna meg, hogy hiába járnak őszi verőfényes asszonyok, leányok, világos ruhában, virágos jókedvvel, csak ámitják magukat.

Bár soha se láttalak volna többet Lotti, soha többet...

Igy megmaradt volna a szívemben egy kis illuzió abból az időből, amelynek határán megirtad te apró gyöngybetűddel utolsó leveledet.

Azt a levelet, amelyen egy-két könnyocsepp nyoma látszott, amelyiknek alá sem irtad a neved, mégis tudtam, hogy tetőled jön.

Ez a kis levélke határozott az én sorsom felett s a lelkem napsugaras tavaszába belemarkolt durván, kiméltelenül az ősz lehe.

És akkor azt gondoltam, hogy igazgyöngy volt az az egy pár könnyocsepp, ami felmarta a finom papír fényét, azt gondoltam, hogy a te szived is úgy megtört, mint az enyém.

Szentnek tartottalak, itt hordtam képed szívemben még azután is, hogy elszakadtunk egymástól. Martyrnak tudtalak... bár sohasem találkoztunk volna többet.

Mindent eltemettem, ami rád emlékeztetett csak azt az utolsó levelet, azt hagytam meg imádságnak, mely egy szentről szól, terőlad Lotti, terőlad.

Oh én botor, hogy tudtam hinni annak a levélnek, amelyet egy este lopott oda valaki az asztalomra. Nem volt rajta irás, csak egy csomag volt mellette. Levelek fekete szalaggal át-

kötve, levelek egy szívárványos, napsugaras időből.

Elovestam és igazságot adtam a takarító-nőm ragyás, szőke leányának, aki sokszor azt állította, hogy a te kedvenc virágod a tubarózsa, illata nehéz, bódító, émeletítő.

És is úgy találtam ebben a szomorú, kétségbeesett pillanatban, mintha meg volna méte-lyezve a szoba levegője a koporsószerű virággal. Elkábított az illat, elsötétedett előttem minden s a nagy csöndes feketeségben szép, nagy fejű tubarózsaát láttam...

Felugrottam, futni akartam az utcára vagy máshova ki, csak szabad levegőre.

S végig vágódtam a szoba padlóján. Nem készültem hozzá, mint a színpadon szokták, nem is számítottam tragikus hatásra, hiszen nem is látta ezt a nagy vívódását az én szívemnek senki.

Egyedül voltam — nagyon egyedül.

És úgy éreztem, mintha a homlokomat valami meleg eső áztatta volna... Estemben belevágtam homlokomat az asztalba. Jó volt az útás, nagyon jó, legalább eszméletembe tértem.

Valami tompa fájást éreztem a fejemben, azután valami kétségbeesítő nyugalmat a lelkemben.

A te lilaszínű, buzavirágos zsebkenőd került a kezembe, azt szoritottam oda a homlokomhoz. Véresek lettek a szép buzavirágok, véresek.

Azután? ... azután temettem. Sokáig, nagyon sokáig tartott a temetés. Ma egy virágot, holnap egy képet. Mindennapra akadt valami. Most eltemettem buja ajkad csókja ízét, majd ölelése gyönyörét.

Temettem egész a mai napig, mikor újra láttalak hosszú évek után először.

HIREK.

Tájékoztató.

Augustus 29. A közg. bizottság ülése.
Szeptember 8. Kerekpárverseny Nagybecskerekben.
A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 óráig nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután 5 óráig; minden délután szuhanyfürdő.

— Személyi hír. Rónay Jenő főispán ma hivatalos ügyekben Budapestre utazott.

— A miniszter köszönete. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szabó Ferenc nagybecskereki esperes-plébánosnak legutóbbi iskolai adományaiért köszönetét nyilvánította.

— Változás a piaristáknál. A kegyes-tanítórind kormányza a nagybecskereki községi főgimnázium tanárai közül Frank Istvánt a szegedi főgimnáziumhoz, Cser Gyula a rend által alkalmazott világi tanárt pedig a selmecbányai gimnáziumhoz helyezte át. A távozók helyébe jönnek Csintalan Pál és Priváry József kegyes-rendi áldozatok, rendes tanárok.

— Halálozás. Kemper János nádkőfalvi földbirtokos hosszas súlyos betegség után 71 éves korában meghalt. Az elhunyt jótehetségéről és nagy zárandokújáról megemlékeztem ismeretes volt. Több ízben járt Rómában a pápánál, azonkívül bejárta az egész szent földet. Halála nagy rokonságot borított gyászba. Csak Nádkőfalván több mint száz Kemper gyászolja.

— Aranymisés áldozár. Egészen csendben, a hogy nyugalomba vonulása óta Temesvárott él, olvasta ma aranymiséjét Heinrich Ignác nyug. katonai plébános. A hetvenhárom éves áldozár, erdélyi egyházmegyei lelkész 1848. július hó 26-án szenteltetett pappá. Aranymiséjét a piaristák templomában mutatta be az urnak, unokaöccsö, Stary Gusztáv jóseffalvai plébános segédlete mellett.

— Névmagyarosítás. Ungelbach József gyertyámosi pályázó, valamint 11 kiskoru gyermeke Pataki ra, kiskoru Bieber Mátyás perjamosi illetőségű váci lakos Berenyi re, Seybold Ferenc nagybecskereki illetőségű váci lakos pedig Szentiványi-ra változtatta nevét belügyminiszeri rendelettel.

— Katonák hadgyakorlaton. A 29-ik gyalogezred Nagybecskerekben állomásozó zászlóalja tegnap indult el különvonaton Aradra a nagy hadgyakorlatokra. Aradról aztán gyalog kezdik meg a manővrozást a megállapított tervek szerint.

— Merkur és Regulus. Így hívják azt a két csillagot, amelyek tegnap, kedden érdekes látványosságot nyújtottak a megfigyelőknek. A két csillag szabad szemmel csak esti 9 óráig volt látható. Merkurnak a Regulushoz való közeledése már délelőtt 11 órakor kezdődött és ebben az időben úgy tűnt fel, mintha a két csillag fedné egymást. Este már ikercsillagot képeztek, amely szabad szemmel is látható volt.

Most azután vége szakadt a temetésnek. Mindent, mindent elpusztítottok, ami reád emlékeztet, te reád, aki szent voltál elöttem, akitől undorral, megvetéssel fordulok el most.

Ne féj, nem adok idegen kézre semmit. Mindent odadobok azoknak a sziszegő, éhes tüzikigyóknak, amelyeknek léte ép oly rövid, mint amilyen rövid ideig volt tiszta a te szived szerelme.

Martyrnak gondoltalak, a ki talán deliriosus apád megmentésére dobtad bele magad annak a férfinak a karjaiba, a ki most a férjed.

Es ma láttalak az utcán, bár soha, soha se láttalak volna többet.

Konnyelmű léha fiatal emberek társaságában jártál szép fehér pikét-rubádban.

De a lelked, a szived, az nem olyan fehér már, mint a milyen tiszta a rubád, mint a milyen nek gondoltam én.

Hogy azoknak a fiatal embereknek joguk volt később úgy beszélni rólad, mint a szerető jükről, azt talán meg tudtam volna bocsájtani, hanem az a mosolyod, amelyik az én tekintetembe tévedt, az egy égeti, ugy marja az arcomat.

Es most látom be, milyen sokat vétettem magam ellen, hogy hü maradtam emlékedhez, te hideg szivű, szennyes lelkű teremtes.

Mindent, mindent meg tudok neked bocsájtani, de hogy az én szeretőm akartál lenni, azt hocsássa meg neked az egy élő Isten . . .

Járjatok szép asszonyok, leányok világos rubában, virágos jó kedvvel s ne tudjatok az őszről semmit, legyen a ti szivetekben örök a tavasz . . .

Szathmáry Zoltán.

— A nyár. Három napja kifogástalan minőségű nyári napokkal kedveskedik az anyatermészet. Sőt tegnap már gyilkosnak hallottuk szólítani a melegét, mely után a mult hetekben oly forrón epekedtünk. A levegő oszónes s még a rezgő nyárfa levele is inkább a szokás erejénél fogva rezeg, semmint attól a lágy szellőtől melynek fuvalmát csak sejteni tudjuk, de érezn, alig. Még a szenvedélyek vihara is megpihen ebben a kutya melegben s nem a szerelmi drámák hősei azok, kik most a Bégába ugranak, hanem a virgonc gyermekhad, mely a megengedett határon túl keresi a habok hűsét, minden tekintet nélkül a fürdői toalettire. Szóval, a nyár fellépett összes objektív tüneteivel: az aszfalt puhul, a pongyola virul s a házak folyosóit sűrűn lepi el ingujyasa a városban rekedt lakóseleg, hogy kényelmesebben kapkodjon egy kis levegő után. Igen, a levegő aktuális lett. Az emberek épp oly izgottan tárgyalják, mint a Zola-pört, vagy az aradi sikkasztást. Ilyen a nyár, már tudniillik az igazi, a hamisítatlan, rekkenő, mely igazi verejtéket sajtol az ember homlokán, s mely alig-alig való egyébnek, mint vakációnak vagy fürdőszezonnak. Az emberek is sokkalt jobban szeretnék a föld alatt, mint a föld felett lenni. A „föld alatt“ — ezt a két szót sokan sokféleképpen magyarázzák, de általánosságban elfogadják, hogy az okos emberek pincét értenek alatta. Hogy a többiek mint vélekednek róla, az már az ő dolguk. Hogy azonban a fonalat el ne veszítsük, megint csak vissza kell térnünk a téma kezdetére, hogy a kanikula jön, rémségesen közeleg. Ez az az idő, mikor szuszog az ember, miként a stn; mikor a fiúmei öbölben krenzchent rendeznek a cápák; mikor legtöbbször robbantják fel a muszkacárt; mikor siró göröcsökben nevetővé teszik a hatalmas török szultánt. La illa, alla!

— Gyilkos elgány. Megemlékeztünk már lapunk tegnapi számában Vinczen Dusan cigánylegényről, a ki meggyilkolta hűtlen kedvesét, aztán megszökött. Azonban megéreztte, hogy a rendőrség nyomon követi s azért nem is mert messzire menni, legkevésbé Bótosra, mint a hogyan eleinte híresztelték az utcabeliek, — hanem behúzódott szépen a kukoricába s ottan gunnyasztott addig, a mi az hitte, hogy tiszta a levegő. Akkor előmászott és egy kis testmozgató sétát végzett — az utolsó, mert a rendőrök épp akkoriban jártak arra s Vinczen komát elcsipték. Jelenleg már az ügyesség börtönében hiszöl, a mi rá nézve végre is nem olyan nagy baj, legalább megszabadult a vályogvetéstől.

— 7516. D. Ne gondolja senki, hogy a címnek vett magasabb numerus valami titokzatos história akar lenni, ellenkezőleg fontos adat egy kisebbszertű erőszakoskodásban, a melynek valamelyik bakagyerek adja majd meg az arát. Történt ugyanis, (kezdené meg a modern novellairó) hogy tegnapelőtt éjjel megzörgötték Putics Györgynek a vásártér sarkán levő fellegvárán az ablakot. A ház jókora magas dombon fekszik ugyanis és a fellegvár benyomását kelti azokban, a biket arra visz éppen a sorsuk. Az embert tudvalevőleg vágyai vezérlik, mondja a nagy nemzeti dalos, ez a vágy pedig három közös hadseregbeli bakagyereknek nem hagyott nyugtot, hanem odavitte őket a fellegvárhoz. A gazda kinyitotta az ablakot és megkérdezte, hogy ki van kűn és mit kíván? — A kűn levők mondtak valamit, mire Putics azt válaszolta, hogy eltévesztették a házat, s nála nincs olyasmi. Csak hogy a bakák nem nyugodtak ebbe bele és döngetni kezdték a kaput. A gazda most kijött az udvarra és felszólította a garásdalkodókat, hogy vigyék odébb az irhát, mert baj lesz. Az egyik legény erre a rendreutásításra leoldotta a panganétot és megfogva a szíjat, kétszer fejbe kőlítottta vele Puticsot. A szíj aztán elszakadt s a panganét az udvaron maradt. Közben arra felé jött a rendőrörjárat s a katonák megugrottak. Reggel a kaszárnyában azt jelenti az egyik legény, hogy elveszett a gyíklesője. Kapott helyébe másikat s azonnal el is ment a zászlóalj a hadgyakorlatra. Mekkora volt azonban a bámulat a kaszárnyában, mikor délelőtt megérkezett a rendőrség értesítése a 7516. D. jegyű panganéttal egyetemben. Kiszült így, hogy a szőben forgó legény Mrvicsin Ráda, a 8-ik

század embere, kit most a rendőrség följelent a temesvári hadtestparancsnokságnál.

— Epilog. Konkolits József a volt nemzetiklösi vasuti pénztáros megkapta büneért a kétévi feyházast s mig ő cellájában gondolkodik büne felett, Naszmiölson ma ütök meg a dobot visszahagyott ingóságai elárverezése ügyében. Az államvasut foglaltatta le 2991 frt 14 kr. s jár. erejéig a 732 frt 22 kr-ra becsült ingóságot talált.

— A kereskedelmi alkalmazottak kongresszusa. A kereskedelmi alkalmazottak II. országos kongresszusa, mint már említettük, e hó 31-én lesz Temesvárott. A kongresszus tárgysorozata ez: Elnöki megnyitó Indítvány a Baross-menhely alapítására vonatkozólag. Előadó Zerkovitz Emil. A törvényes fölmondási idő betartása. Előadó: Brudermann Adolf. A kereskedelmi alkalmazottak képviselőségének a kereskedelmi és iparkamarákban. Előadó: dr. Radványi Manó. A kereskedelmi alkalmazottak helyeszközlésének országos szervezete. Előadó: Protovin Géza. A vasárnapi munkaszünet és záróra szabályozása. Előadó: Vidor Jenő. A kereskedelmi alkalmazottak nyugdíjügye. Előadó: Kácsar Romulus. A kereskedelmi utazók mintaböröndjei vasuti díjtételeinek leszállítása. Előadó: Beck Géza. A keresk. tanonczügy szervezése. Előadó: Márkus Gyula. A legközelebbi kongresszus helyének és idejének meghatározása. Zárszó. A kongresszusra való belépés csakis részvételi jegyek felmutatása mellett lehetséges. A kereskedelemügyi miniszter képviselőségében Lakatos Aladár miniszteri osztálytanácsos lesz jelen a kongresszuson.

— A riporter tréfája. Bémüldöző arecal, alig lihegve a sok lótas-futásból ront be a riporter a redakcióba és nagy hangon újságolja:

— Ez aztán az érdekes hír! . . . Egy ember felölt áthaladt a vonat és az embernek kutya bája sem esett!

— Hát hogyan történhetett az? — kérdi a szerkesztő kíváncsian.

— Mert az ember egy hid alatt állott! — magyaránta ki az élelmes riporter.

— Tűz. Nagyszatmiklösről írják, hogy Basti Kornél és Schork Antal háza hétfőn délután az összes melléképületeivel leégett. A tüzet valószínűleg gyermekek vigyázatlansága okozta, mert az utóbbi helyen a házanépe nem volt honn, csak egy öreg asszony és egy csoport gyerekek, kik egy sztag szalma körül játszadoztak. Itt két hízó és egy fésszer apró jószág is áldozatul esett, a mi a szegény embereket egész vagyontól fosztotta meg.

— Mathuzsálemné reménye. Egyik szomszéd helységben él egy házaspár: a férj 99 éves, a felesége 92. A napokban végrendeletet tett a férj, mely szerint halála után a feleségének „özvegyi haszonélvezeti jogot“ biztosít vagyona terhére. A jegyző ir, Mathuzsálemné pedig megszólal:

— Jobb szeretném, ha nem özvegyi, de élethossziglani haszonélvezeti jogot írna nótárius uram.

A nótárius hamiskásan nézett az öreg szűlére, aki babrált a köténye csücskével, mint egy bakús és szégyenlősen motyogott:

— Hát ha meg talál halni az apjuk, asután még az Isten valami szerencsét rendel.

— Szórakozás a vakáción. Nemrég hasonló cím alatt megirtuk, hogy Petrovics Döme tarrasi tanító ittasi állapotban részt vett egy verekedésben. A tanító ur ma annak a kijelentésére kér föl benntöket, hogy ő a kérdéses alkalommal nem ivott többet egy pohár sörnél, a verekedést pedig — noha részt vett benne — nem ő kezdeményezte s nem hempergett a földön.

A boszorkánykonyha.

— Saját tudósítónktól.

Nagy-Kikinda, július 25.

Temesvárott pár nap előtt hirtelen halállal mult ki Thiele Lajos városi szolga. Miután tudták, hogy felesége vámai szert adott neki, a mivel állítólag az ivás ellen akarta kigyógyítani, a szomszédok suttogni kezdtek, majd a suttogást csakhamar követte a följelentés is. A följelentés következtében Bandl rendőrfőkapitány azonnal megindította a vizsgálatot s jelentést tett az ügyészségnek, mire a vizsgálóbíró megejtette a törvényszéki boncolást. A boncolás mérgezését nem tudott kideríteni, mindazonáltal a belső részeket felküldötték az orsz. vegyikísérleti állomásra Felletár vegyészhez.

Annál nagyobb megdöbbenést keltett azonban a házkutatás eredménye. Egész boszorkánykonyhára akadt a vizsgáló bizottság.

Azonkívül egész csomó levelet találtak, a melyek mind Thielénéhez voltak intézve s a melyek leginkább Szegedről és Aradról voltak keltezve. Állítólag előkelő társadalmi állású nők levelei ezek, a melyekben valamennyi abból a szerből kér, a melytől a férjük soha többé nem fog inni.

Thielné különben tagadja, hogy férjét meg akarta volna mérgezni.

Ast azonban bevallotta, hogy a férjének beadott szert N. Kikindán szerezte meg. Thieléné ezen vallomása alapján a temesvári rendőrkapitány nyomozására hívta fel a mi rendőrségünket s Wachtel Leo városi rendőr kapitány kezébe vevén az ügyet, nagy hirtelenséggel valóban szenszácións dolgokat nyomozott ki.

Thieléné ugylátszik nagyon szerette a tilos szerelmet. Több rendbeli tiltott viszonya volt már régebben is és a szállodai szobaasszonyok-dás kedvenc foglalkozása.

Folyton fekete ruhában járt s az utcán sűrű fekete fátyol alá rejtette az arcát. Nagy-Kikindára, hol a Kass féle szállóban szobaasszonyoskodott, azért jött s férjét azért hagyta el, mert viszonya volt egy húszárral, a ki az itteni divízióhoz került.

Itt összeköttetésbe lépett két valóban fertelmes boszorkánnyal. Az egyik, kinek neve Pisstruin Mária, sánta, a másik Poptanasia Mária vak vén asszony. Mind a kettő bűbájós itatok, kurusszó szerek készítésével foglalkozik. Nem szenved kétséget, hogy a vizsgálat folyamán nála talált s Felletár vegyészhez felküldött folyadékok stb. ettől a két asszonytól kerültek ki.

A gyakori érintkezés a három asszony között feltűnő volt, de senki sem gyanította, hogy milyen sötét érdek fűzi őket össze. Folyton szerbül beszéltek egymással. Egy ilyen beszélgetés alkalmával azt mondotta az egyik banya a szobaasszonyoknak:

— Az én szerem biztos. Ha beadod férjednek, bizonyosan meghal tőle. De vigyázz ne adj egyszerre sokat, mert nagyon erős és akkor gyorsan öl. Csak lassanként adogasd be.

Ezzel az alkalmattal Thieléné két forintot adott a két vénasszonyoknak és megállapodtak abban, hogy a szert egy itteni kereskedőnél alkalmazásában levő segéd, névszerint Murgulov Milán fogja átadni.

Ezt a beszélgetést egy Gróth Ida nevű tisztességes iparosasszony, ki szerbül tökéletesen tud, végighallgatta.

A nyomozás megállapította, hogy a kereskedőségét át is adta Thielénének a folyadékot, a mivel az visszament férjéhez Temesvárra. Ki derült az is, hogy Gróth Ida figyelmeztette Thielét az asszony sötét tervére, de ez nem törődött vele; teljesen biztonságba hitte magát az asszony felől, ki ugys azt tette, a mit akart. Szerelmi kalandjaiban és viszonyaiban a férj a legkevésbé sem zavarta. A vizsgálat lesz hivatalos kideríteni, hogy ilyen szabad élet mellett mi indította mégis ezt a sötét lelkű asszonyt arra, hogy férjét eltegye láb alál.

A két boszorkányt, s az ügyben felette gyors szerepet vivő kereskedőségét Wachtel rendőrkapitány azonnal letartóztatva s vasárnap reggel a temesvári ügyészségnek átengedte. Thieléné szintén le van tartóztatva.

Színház.

— Az örök jublans. A régi jó idők elevenednek meg előttünk egy pillanatra, mikor még a nemzet napasámaiként küzködő vándorkomédiások faluról falura jártak és eskü alatt bizonygatták bátyám uraméknak, hogy a „Pelleskei nótárius“t esakugyan Gvadányi József írta. Nagyon sok helyütt megvan jelenleg is a vándorszínészek számtalan hagyományos szokása s a ki azt hiszi, hogy csupán a fővárosi színházakban lehet fölitalálni az igazi élvezetet, az alaposan csalódik, mert nem szabad addig véleményyt kockáztatni, a mig nem látta az ember a más fajta színházakat is. A kóborló komédiásokat elnevezték ripacsoknak s nem is lehet hamarjában nagyobb sértést mondani egy ambiciósabb színészre, mint ezt a szót. A vidéki ripacs, a ki ma Kajászó-Szent-Pálon, holnap pedig Mike-Pércsen játszik, mindig „alakít“, ellentétben tisztelt nevével, a ki „domborit“. Az alakítások és domborítások után makacs pontossággal jelennek meg harmadnap valamelyik fővárosi lapban s a levelező nem késik megjegyezni, hogy Bájligeti Ludmillának tulajdonképpen a Népszínházban volna a helye, a hová csakis gonosz fondorlatok következtében nem képes bejutni. Mikor aztán a szerkesztőség kék ceruzája irgalmatlanul elpusztítja az utóbbi kommentárt, elkezdett düh tör ki Bájligeti Cásár ur kebeléből, mint a ki tulajdonképpen maga végezze a levelezés nehéz munkáját. No de nem lehet ezen a helyen elmondani a hasonló részleteket, csupán islelitől adtuk a következő apró hirhez, a mit ma olvastunk egy fővárosi lapban:

— Vidéki színészet. Cegléden Pesti Ihász Lajos még egy héttel meghosszabbította ottani játékidőjét. Ez alatt vendégszerepelt fog nála Hegedűs Ferenc, az Operaház tagja és jubileum is lesz: Deréki Antal ünnepi harmincéves színészpályájának betöltését.

A kis hír második része és a hozzá hasonlóak valamikor külön fejezetet érdemelnek a színészet történetének lapjain. A mikor ugyanis a társulat megszorul, akkor kiragasztják a plakátokat, fennen hirdelve, hogy a tehetséges fiatal brit költő legújabb drámája, a „Julius Caesar“ kerül színre, vagy beadnak a publikumnak egy színészi jubileumot, a mi a legtöbb esetben a felmelegített káposztához hasonlít. Ilyenkor ki-sűtik, hogy az érdemekben megöszült művész, ki előkelő család sarja s csak a szülői házból megszökve léphetett e pályára, — az éppen érdekelt városban alakított először, a mi aztán babérokossorúval és diszlakomával jár. Csak hogy a jubilans alig megy más városba, ott is kiereszokol egy jubileumot s vannak színészek, a kik már Trencsén Teplitztől kezdve Maros Illyéig végigjubilálták az országot. A fenti sorokat pedig azért irtuk ide, mert Deréki Antal, a ki régi ismerőse a nagybecskereki közönségnek, legalább nyolcadszor jubilál rövid egy esztendő óta.

— A Délvidéki színi-szövetkezet megbizottja, a lugosi magyar színügy-gyámolóító egyesület, a jövő 1898-1899. évi színi-évadra Bokody Antal igazgatóval kötött ismét szerződést. E szerződéshez hozzájárultak Versec, Fehértemplom, Karánsebes és természetesen Lugos. Eszerint novemberben Karánsebesen, december és január hóban Lugoson, februárban Fehértemplomban és márciusban Versecen tart Bokody előadásokat. Bokodynak a városok következő segélyt biztosítottak: Karánsebes bérletet biztosított, Lugos 1400 frtot és színházbérre 300 frtot; Fehértemplom 800 frt bérletet és 100 frt készpénzt, Versec 1200 frt bérletet és 200 frt készpénzt. Ezekhez járul még az állam részéről nyújtandó szubvenció.

— Halmay Imre, ki a néhány esztendő alatt, mig Nagybecskereken játszott, teljesen megnyerte a közönség szeretetét és rokonszenvét, jelenleg Orosházán tartózkodik társulatával s a jövő hónap elején nyitja meg a hódmezővásárhelyi állandó színikört, a melyhez Liposy Adám írta meg a prologót.

— A nagybecskereki őszi társulatról. Egy hét óta szórakoztatja Lippa közönségét Deák Péter 40 tagból álló színtársulata, mely őszi Nagybecskerekre jön. A közönség eleinte tartózkodó volt, utóbb azonban, mióta a társulat erőit megismerték, a nagy hőség dacára szufolásig megtölti a József főherceg-szálló nagyszertőjét. A nevezetesebb fővárosi ujdonságok közül időrendben a következőket adták már nagy sikerrel elő: A kék asszony. A folt, a mely tisztit. Az ördög mátkája. A gyimesi vadvirág. — Most folynak a Kukta kisasszony próbái. A derék művészek és művésznők közül különös figyelmet érdemelnek Kálmán Margit k. s., a társaság ifju hősnője, ki különösen A folt, a mely tisztit-ban ragadta el a közönséget. Azután kedvencei a közönségnek Feledi Boriska, Fehér Laura, Karácsonyi Mariaka kisasszonyok. A férfiak közül Szalóki Dezső, Deák Péter és Szabó József.

Táviratok.

A miniszterelnök itthon.

Budapest, július 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bárány Bányfi Dezső miniszterelnök ma reggel érkezett Herkulesfürdőre Budapestre, hogy részt vegyen a délután öt órai minisztertanácson, mely a miniszterelnöki palotában folyik le.

Bismarck állapota.

Budapest, július 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Berlinből jelentik, hogy Bismarck állapotában aggasztó rosszabbodás állott be. A család összes tagjait a beteg ágyához hívták.

A spanyol király beteg.

Budapest, július 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Madridból jelentik, hogy Alfonzo király kanyaróban megbetegedett.

Milán király levele.

Budapest, július 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból jelentik, hogy illetékes körök meg sem kísértik cáfolni Milán ex-királynak a Narodni Listyben közölt levelét, mert az tele van a legképtelenebb állításokkal.

Zola ügye.

Budapest, július 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból jelentik: A vizsgálóbíró kijelenti, hogy hamis az a hír, mintha Leblois ellen vizsgálatot rendeltek s Pellieux tábornok ellen hamisításért panaszt emeltek volna.

A tőzderől.

Budapest, július 27. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat mérsékelt, vételkedv kielégítő, forgalom 20.000 mm., az árak 10—15 krral magasabbak. Kötetett:

Buza márciusra	8-11—8-13
Buza szeptemberre	7-90—7-92
Tengeri 1899 májusra	4-20—4-22
Tengeri 1898 júliusra	5-04—5-05
Tengeri augusztusra	5-05—5-06
Zab szeptemberre	5-34—5-35
Repce augusztusra	12-25—12-35

VASUT-ÜGYEK.

104766/28811/CV. sz. M. kir. államvasutak.

Gabona és örelemények soron kívüli szállítása, az üzletszabályzat 55. §. (3) pontjának életbe léptetése, a díjszabás szerinti rakodási időnek 9 nappali órára való leszállítása.

A m. kir. államvasutak igazgatósága közli, hogy a nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur engedélye alapján az üzletszabályzat 56. §. (4) pontja alatti általános határozmányoktól eltérőleg a Fiumébe, valamint általában a vámkülföldre rendelt gabona szállítványokat és öreleményeket soron kívül és elő sorban fogja továbbítani, mig a magyar bel (Fiumét kivéve) és a magyar osztrák forgalomban az azonnal el nem szállítható kocsi- és teherárakra nézve (élő állatokat és romlandó árukat kivéve) a felvétel és szállítási határidő iránt az üzletszabályzat 55. §. (3) pontját fogja alkalmazni.

A m. kir. államvasutak igazgatósága közli továbbá, hogy ugyanezen miniszteri engedély alapján a díjszabás szerinti rakodási határidőt mindazon árukra nézve, melyek a mindenkor érvényes díjszabási határozmányok szerint a felek által rakandók ki vagy be, 9 nappali órára szállítottak le.

Hogy a szállító közönség ezen intézkedés terhére lehető csekély mérvben érezze, intézkedések történtek, hogy ott, a hol a felek kívánják, a ki és berakodás a fél költségen a vasut által fogantatassassék.

Ezen intézkedések f. évi július hó 25-én lépnek életbe és visszavonásig érvényben maradnak.

Budapest, 1898. július hó 21-én.

Az igazgatóság.

Ad 32 491/98. sz. Magy. kir. államvasutak.

A termes gőzhajók 1898. évi nyári menetrendje Fiume—Velence és Fiume—Ancona között.

Fiume és Velence között az elegáns „Dániel Ernő“, Fiume—Ancona között pedig a legnagyobb kényelemmel berendezett „Villám“ nevű gőzhajó közlekedik.

Ezen gőzhajók az I. helyen kívül még külön luxus osztálylyal is bírnak, melyek külön teremmel, kitűnő ágyakat tartalmazó kabinokkal, dohányzó-teremmel és villamos világítással vannak ellátva.

A „Villám“ nevű gőzhajó a termen kívül még egy kisebb 4 hálólhelylyel ellátott családi teremmel (salon privé) is bír, mely külön megrendelhető.

Ezen termes-hajók menetrendje folyó évi április hó 1 től október 31-ig a következő:
Fiuméből indul Velenczébe minden kedden és szombaton 8 órakor este, csatlakozásban a Budapestről este 7 óra 40 perckor érkező gyorsvonathoz, érkezés Velenczébe másnap reggel 7 órakor.

Velenczéből indul Fiuméba minden hétfőn és csütörtökön este 7 óra 30 perckor a Szt. Márk térről, érkezés Fiuméba másnap reggel 6 óra 30 perckor, csatlakozásban a Budapestre 7 óra 25 perckor reggel induló gyorsvonathoz.

Fiuméből indul Anconába minden hétfőn és csütörtökön este 8 órakor, csatlakozásban a Budapestről este 7 óra 40 perckor érkező gyorsvonathoz érkezés Anconába másnap reggel 6 órakor, csatlakozásban a Rómába induló gyorsvonathoz.

Anconából indul Fiuméba minden szerdán és szombaton este 8 óra 30 perckor, csatlakozásban a római, nápolyi és bolognai gyorsvonatokkal, érkezés Fiuméba másnap reggel 6 óra 30 perckor, csatlakozásban a Budapestre reggel 7 óra 25 perckor induló gyorsvonathoz.

A tengeren való hajó-átkelés 10 órát vesz igénybe.

Budapest—Fiume között gyorsvonaton, onnan Anconáig vagy Velenczéig gőzhajón együtt fizetendő:

A gyorsvonat I. osztályáért és a gőzhajón a luxus osztályért ágygyal együtt 20 frt;
a gyorsvonat I. osztályáért a gőzhajón az I. helyért ágygyal együtt 18 frt;
csak a gőzhajón a luxus-osztályban ágygyal együtt 8 frt;
csak a gőzhajón az I. helyen ágygyal együtt 6 frt.

A fentebbi utirányon át közvetlen menetjegyek adatnak ki a következő árakon a gyorsvonaton:

Budapest—Fiume I. oszt. 12 frt, II. oszt. 8 frt.

Budapest—Firenze	Fiume-Velenczén át	I. oszt. 75.80 franc.
—Genua		" " 92.50 "
—Milano		" " 71.95 "
—Turin		" " 92.25 "
Budapest—Firenze	Fiume-Velenczén át	II. oszt. 55.45 franc.
—Genua		" " 67.25 "
—Milano		" " 52.85 "
—Turin		" " 67.10 "
Budapest—Firenze	Fiume-Velenczén át	III. oszt. 30.15 franc.
—Genua		" " 36.55 "
—Milano		" " 28.70 "
—Turin		" " 36.45 "
Budapest—Nápoly	Fiume-Anconán át	I. oszt. 104.45 franc.
—Róma		" " 76.05 "
Budapest—Nápoly	Fiume-Anconán át	II. oszt. 75.55 franc.
—Róma		" " 55.65 "
Budapest—Nápoly	Fiume-Anconán át	III. oszt. 41.05 franc.
—Róma		" " 30.30 "

Ezen jegyeken kívül Budapestről Bari, Beltaglia, Bologna, Livorno, Padua, Pisa, Verona állomásokra is adatnak ki közvetlen menetjegyek.

Bővebb értesítés nyerhető a magy. kir. államvasutak városi menetjegy-irodáiban és Cook-féle utazási irodában.

Budapest, 1898. évi július hó 15-én.

Az igazgatóság.

(Utányomat nem díjaztatik.)

Hirdetések

Pancsovai főszolgabíróskától.

5816. szám. 1898.

639-2.1

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett sándoregyházi községi segédjegyzői állásra ezennel pályázatot nyitok.

Ezen állással 400 frt évi fizetés és 60 frt lakbér élvezete van egybekötve.

Felhivatnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy elméleti képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a pancsovai járási főszolgabíróhoz folyó évi augusztus hó 10-ig küldjék be.

A választás folyó évi augusztus hó 11-én fog Sándoregyház községében megjelenni.

Pancsován, 1898. évi július hó 22-én.

Jablonszky,
főszolgabíró.

Szent-Péter község előjárósága.

2419. szám. 1898.

634-3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye Szentpéter községében egy ujonnan rendszerezett óvónői és dajkai állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állások javadalmazása áll:

Az óvónőnek évi 300 frt készpénz, 2 szoba, konyha, kamarából álló lakás és 2-öl tüzfűtő;

A dajkának évi 120 frt készpénz egy szoba, konyhából álló lakás és 2-öl tüzfűtő.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állásokat elnyerni óhajtják, hogy az óvónői álláshoz megkívántató kellő képesítésüket s a szerb nyelv okvetlen birását igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat folyó évi augusztus hó 15-ig alulírott előjárósághoz benyujtsák annál is inkább, mert később érkező folyamodványok figyelembe vételét nem fognak.

Szentpéteren, 1898. évi július hó 22-én

Tatarovits Bogolyub, Batanyácz Nója,
jegyző. bíró,

Torontálmegye alispánja.

42186. szám. 1898.

635-3.3

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett pancsova-antalfalvai járási törvényhatósági állatorvosi állásra pályázat hirdettetik.

Ezen állással 500 frt évi fizetés és 300 frt uti átalány, 100 frt utazási pótlék, a működési körét képező két járáson kívül való kirendelésekkel pedig 3 frt napidíj jár.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy az 1888. évi VII. t.-c. 133. § és a végrehajtási rendelet 303. §-ában körülírt kellő keket igazoló kérvényeiket hozzám folyó évi augusztus hó 30-ig annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkező, valamint a tiszti vizsga letételét nem igazoló folyamodványok nem lesznek figyelembe vehetők.

Nagy Becskerek, 1898. évi július hó 23-án.

Alispán távol:

Gr. Bethlen,
főjegyző.

Községi írnok

kerestetik, évi fizetés 400 frt, mely összeg havi utólagos részletekben a községi pénztárból felveendő.

632-3.2

Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

Ujpecs község előjáróságától.

1552. szám. 1898.

640-3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye párdányi járáshoz tartozó Ujpecs községben a községi írnoki állás, miután írnoka más községben mint jegyző-helyettes kineveztetett, ideiglenesen megüresedett.

Felhivatnak mindazok, a kik ezen 400 frt évi készpénzfizetéssel, 1 lakszoba és 4 méter kemény tüzfűtővel egybekötött állást ideiglenesen elnyerni óhajtják, kérvényüket a képesítési és szolgálati okmányokkal felszerelve folyó évi augusztus hó 15-ig alulírott előjárósághoz nyujtsák be, a mely napon a választás is meg fog történni.

Ujpecsen, 1898. évi július hó 25-dikén.

Az előjáróság.

Hirdetmény.

A Váraljai-utcában levő Groszmann-féle

h á z

1898. évi november 1-től

bérbeadó.

A ház áll 4 utcai, 4 udvari szobából, fedett és nyitott folyosóból, istálló és kertből a szükséges mellékkeliségekkel.

Tudakozódhatni a házban.

619-7.4

Nagybecskerek-zsombolyai keskenyvágányu vasut.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a t. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a nagybecskerek-zsombolyai keskenyvágányu vasuton a

teherárúk szállítását megkezdettük s bármely áruk egész kocsirakományokban, élő állatok kizárásával, alanti állomásokon feladhatók.

Az állomások a következők:

Uj-Zsombolya,

Juliamajor,

Német-Czernya,

Leonamajor,

Karolinamajor,

Magyar-Czernya,

M.-Czernya uradalom.

Jánosmajor,

Pálmajor,

Csösztelek,

Ittvarnok,

Béga-Szent-György,

Katalinfaiva.

Klek.

638-8.2

Építési-vállalat (Nagy-Becskerek, Váraljai-utca).